

22. РОЗВИТОК ВИННОГО ТУРИЗМУ НА ЗАКАРПАТТІ

О.В. Скорченко

Д.І. Басюк

Національний університет харчових технологій

Винний туризм — спеціалізований вид туризму, що має на меті дегустацію, споживання, купівлю вина безпосередньо у виробника. Винний туризм досить нове явище на ринку туристичних послуг України. У Законі України «Про туризм» (стаття 4), винний туризм поки що не виділений як окремий вид, хоча судячи за популярністю, цей вид туризму має попит і активно розвивається.

Виноробство в Закарпатті зародилося близько 2000 років тому. Існують дані, що виноград у цьому краї вирощували вже у II столітті, це пов'язано з тим що край входив в контактну зону з давньоримськими провінціями Верхня Дакія та Панонія. Племена угорців, які прийшли на початку X століття в Дунайську улоговину, завезли середньоазіатські пізні столові сорти винограду, такі як Шасла, Чауш, Бакатор. Але розквітом промислового виноградарства та виноробства вважається XIII століття, коли угорський король Бейла IV для заселення спустошеної монголами місцевості запросив німецьких та італійських виноградарів і виноробів (вінцлерів). Потім традицію виноробства гідно продовжили монахи з середньовічних монастирів. Були освоєні майже всі південні схили вулканічних горбів від Токаю, через Ужгород, Середнє, Мукачево, Берегове, Виноградове і далі до Хуста.

Закарпатська область славиться своєю родючістю. Площа виноградних насаджень Закарпаття становить 5,0% від загальної площі насаджень в Україні.

Виноградарями Закарпаття в 2010 році вирощено 20, 3 тис. т. винограду, Виноробними підприємства вироблено виноматеріалів 197,3 тис. дол, що складає 0,6% загальноукраїнського обсягу виробництва. Найбільш популярними закарпатськими виробниками "Леанка" та "Чизай", їх фірмові напої "Трамінер" — елітне вино, виготовлене з однойменного винограду європейського сорту, "Троянда Закарпаття" "Ріслінг рейнський", "Ріслінг італійський", "Леанка", "Мюллер Тургау". Що відносяться до білих вин, а також червоні сорти - "Каберне Совіньйон", "Мерло".

Сьогодні Закарпаття має у своєму розпорядженні великі туристичні можливості та ресурси для організації тематичних турів по мікрорегіонах, пов'язаних з культурою вирощування винограду і виробництвом вина. У програму винного туристичного шляху Закарпаття входить екскурсія про історію виноробства та виноградарства, що містить численні легенди про вина та особливості культури їх споживання, проживання в замських садибах, участь у мальовничому і яскравому святкуванні збору першого врожаю винограду, безпосередня присутність на всіх регіональних фестивалях вина, а

також різні дегустації, в Закарпатті нараховується близько 50 дегустаційних залів, з наступною покупкою вин, що сподобалися гостям.

Протягом останніх років у Закарпатському краї започатковано і проводяться численні винні фестивалі: «Червоне вино» (м. Мукачеве, січень), «Біле вино» (м. Берегове, квітень), «Сонячний напій» (м. Берегове, травень) та фестиваль молодого вина «Закарпатське Божоле» (м. Ужгород, жовтень) і фестиваль «Угочаська лоза» (м. Виноградів, червень).

У 2007 році за ініціативи приватних виноробів Закарпаття було створено «Асоціація приватних виноградарів та виноробів Закарпаття». Наразі ця громадська організація об'єднала 34 виноградарів та виноробів із Ужгородського, Мукачівського, Берегівського, Виноградівського та Іршавського районів. З метою розвитку потенціалу приватних виноробів на регулярній основі здійснюється робота по організації курсів підвищення кваліфікації. Організовано курси по спеціальності екскурсовод по винному туризмі.

Винний туризм у Закарпатті стає дедалі популярнішим серед туристів, свідченням цього є опитування експертів, проведенні у січні 2010 р. в м. Ужгороді. Доцільно розробляти нові маршрути пов'язані з винним туризмом, проводити винні фестивалі, готувати цікаві пропозиції для виходу на світовий ринок туристичних послуг.